คำนำ

จังหวัดปัตตานี มีประชาชนนับถือศาสนาอิสลามมากถึงเกือบร้อยละ 79.58 ของประชากรทั้งจังหวัด ดังนั้นในแต่ละท้องที่จึงมีศาสนสถานของศาสนาอิสลามอยู่หลายแห่ง เช่น บาลาเซาะฮ์ สุเหร่า หรือมัสยิด สิ่งก่อสร้างเหล่านี้ชุมชนได้ร่วมกันก่อสร้างขึ้นมาอย่างประณีต แสดงออกถึงเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมทางศาสนาอิสลามได้อย่างชัดเจน ขณะเดียวกันศาสนสถานเหล่านี้ กำลังถูกเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เนื่องจากได้มีการปรับปรุง แก้ไข ดัดแปลง และรื้อถอนอาคารสิ่งก่อสร้างไปเป็นจำนวนมาก

จากปรากฏการณ์ดังกล่าว จึงได้เกิดโครงการเพื่อศึกษาวิจัยเกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมทางศาสนาของชุมชนชาวไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานี เพื่อทำการศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ลักษณะของสถาปัตยกรรมเหล่านี้ไว้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์เพื่อไว้ใช้ในการศึกษาต่อไป

ขอขอบคุณ กองทุนวิจัยและพัฒนาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ได้อุดหนุนเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วสันต์ ชีวะสาธน์
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี